

คิดถึงหลวงปู่ปัญญาันทะในวาระ 100 ปี

หากหลวงปู่ปัญญาันทะยังมีชีวิตอยู่ ท่านจะมีอายุครบหนึ่งร้อยปีในวันที่ 11

พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เพราะท่านเกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 11

พฤษภาคม พ.ศ. 2454 ในโอกาสนี้พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนที่

มีความเคารพนับถือในหลวงปู่ปัญญาันทะได้จัดงานรำลึกถึงท่าน

ในรูปแบบต่างๆ ตามที่ตนคิดว่าจะสะท้อนให้สาธารณชนเห็นว่า

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาของหลวงปู่ปัญญาันทะมีเอกลักษณ์

อย่างไร ท่านดำเนินชีวิตอย่างไรในฐานะที่เป็นพระมหาเถระที่ประกาศอย่างชัดเจนชัดเจน

ว่าจะมอบกายถวายชีวิตแก่พระรัตนตรัยหรือพูดง่ายๆว่าจะบวชจนกว่าชีวิตหาไม่ภายใต้ร่ม

ผ้ากาสาพัทธ์

พุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่ที่ติดตามอ่านหนังสือที่หลวงปู่ปัญญาันทะเขียนและฟัง

ปาฐกถาธรรมที่หลวงปู่ปัญญาันทะพูดไว้ จะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าท่านสอนธรรมะ

ง่ายๆ เข้าใจง่าย นำไปใช้ในชีวิตประจำได้เลย เช่น ท่านสอนว่า **งานคือชีวิต ชีวิตคือ**

งานบันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน

คำสอนสั้นๆ ง่ายๆ คล่องจองกันแบบนี้ คนทุกเพศทุกวัยฟังแล้วเข้าใจได้ นำไปใช้

ได้เลย คำสอนบางอย่างสั้นๆ แต่ทั้งเด็กทั้งผู้ใหญ่นำไปใช้ได้เลย เช่น เวลาท่านพบเด็ก

เล็กๆ มากราบท่าน ท่านมักจะสอนว่าไม่ใช่อะไรทุกอย่างดีหมด คำสอนง่ายๆ

สั้นๆ แบบนี้เด็กอนุบาลก็นำไปใช้ได้ ถ้าเด็กๆ ไม่คือเสียอย่างเดียว พ่อ แม่ ครูอาจารย์ที่

ดูแลอบรมสั่งสอนก็สบายใจได้ หรือหากผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นพ่อบ้าน แม่บ้านหรือ

นักการเมืองนำไปใช้ก็จะทำให้ชีวิตครอบครัวเรียบร้อย บ้านเมืองสงบสุขได้ สาเหตุหนึ่ง
ของความวุ่นวายในบ้านเมืองที่มีอยู่ทุกวันนี้ก็มาจากต่างฝ่ายต่างคือร้อน ไม่ยอมหันหน้าเข้า
หากันและโอนอ่อนผ่อนตามกัน ไม่ยึดประโยชน์ส่วนรวมร่วมกัน เวลาที่หลวงพ่อบัญญา
นันทะสอนนักเรียนที่กำลังจะเป็นวัยรุ่น ท่านก็มีชุดคำสอนที่เด็กวัยรุ่นหรือแม้แต่
ผู้ใหญ่ก็นำไปใช้ได้ เช่น คำสอนชุดห้าดี คือ **ทำดี พูดดี คิดดี คบคนดี ไปสู่สถานที่ดี**
หรือที่เรียกว่าคำสอนห้าดี คำสอนนี้ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ไปทำบุญหรือฟังธรรมที่วัด
ชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีจำกันได้ติดหูติดใจ ปฏิบัติได้ด้วย
ตนเองและนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้อีก

คราวหนึ่งสำนักงานข้าราชการพลเรือนขอให้หลวงพ่อบัญญา นันทะให้คำขวัญวัน
ข้าราชการพลเรือนหน่อย ท่านพูดให้เดี๋ยวนั้นเลยว่า " **ข้าราชการคือคนที่ทำงานให้
ชาวบ้านชื่นใจ** " คำขวัญของท่านสามารถนำไปใช้ได้ทั้งข้าราชการพลเรือนและข้าราชการ
การการเมือง เพราะปัญหาของบ้านเมืองตอนนี้ล้วนมีสาเหตุมาจากการที่ทั้งข้าราชการ
ประจำและข้าราชการการเมืองไม่ได้ทำหน้าที่ให้ชาวบ้านชาวเมืองชื่นใจ ส่วนใหญ่พอนึก
ถึงราชการไม่ว่าจะเป็นข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการประจำ ชาวบ้านรู้สึกหนักใจ
เมื่อเวลาที่จะเข้าไปคบ ไปหา ไปใช้บริการ การเรียกร้องค่าบริการที่นอกเหนือไปกว่า
ค่าบริการที่ทางราชการกำหนดไว้ หรือการคอร์ปชั่นก็เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่ประชาชน
รู้สึกไม่ปลื้มใจกับข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง

คำใดๆ ในธรรมะที่แปลหรือตีความออกมาคลุมเครือ ไม่ชัด ปฏิบัติยาก หลวงพ่อบัญญา

ปัญญาอันทะนุมาถ่ายทอดให้รู้กันได้ง่ายๆ เช่น ท่านกล่าวว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว คนบางคนฟังแล้วไม่เข้าใจซักเพราะมีคำว่าได้ เมื่อทำแล้วต้องรอผลที่จะได้อีก ท่านเลยปรับปรุงคำพูดเสียใหม่ว่า **ทำดีๆ ทันที ทำชั่วๆ ทันที** หรือพูดกันสั้นๆ ว่า **ทำดีๆ ทำชั่วๆ** เมื่อทำเสร็จแล้วดีชั่วทันทีไม่ต้องรอและผลของการกระทำจะเป็นอย่างไรไปไม่ได้ต้องออกมาตรงกับเหตุที่ทำลงไปเสมอ จะไปพูดว่าทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป ไม่ถูกต้องแน่นอน

หลวงพ่อบุญญานันทะเป็นผู้ติดตามข่าวสารต่างๆ อย่างใกล้ชิด ท่านจะอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูข่าวเป็นประจำ ท่านจึงเป็นนักเผยแพร่ธรรมะที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ ตัวอย่างที่ท่านยกมามักจะนำมาสดๆ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น เมื่อมีการพูดถึงเรื่องการพัฒนาประเทศกันมาก ท่านก็มีคำสอนประเภทปลุกใจออกมาเหมือนกัน เวลาท่านไปแสดงธรรมแก่พวกวัยรุ่นทั้งหลายท่านมักจะพูดว่า **ตื่นตัว ว่องไว ก้าวหน้า พัฒนาตนเอง พัฒนาชาติ หรือ ตื่นนอนแต่เช้า ก้าวไปข้างหน้า พัฒนาชาติไทย**

หลวงพ่อบุญญานันทะสมัยท่านหนุ่มๆ เป็นนักเทศน์ขวัญใจวัยรุ่นร่วมสมัยเช่นกัน แต่มีใช้เทศน์เรื่องไร้สาระสนุกสนานเพียงอย่างเดียว แต่ท่านเน้นให้วัยรุ่นได้เห็นคุณค่าของตนเองและปลุกให้วัยรุ่นปลดปล่อยตนเองให้หลุดพ้นไปจากความลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุขแล้วมุ่งมั่นสร้างตนเอง สร้างฐานะให้มั่นคง เวลาที่ท่านพบคนหนุ่มสาวหรือสอนคู่บ่าวสาว ท่านต้องสอนเรื่องการจัดการทรัพย์สินว่าทุกครั้งที่ได้ทรัพย์มาต้องแบ่งเป็นสี่ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันให้เพียงพอ ส่วนที่สองลงทุนในการทำงาน

หรือธุรกิจ ส่วนที่สามเก็บออมไว้เพื่อนาคตโดยไม่ไปแตะต้องจนกว่าจะเข้าตาจนถึงคราว
จำเป็นจริงๆ ส่วนที่สี่ทำบุญ เช่น เลี้ยงบิดา มารดา เสียภาษีให้แก่ประเทศชาติหรือสนับสนุน
สนององค์ศาสนาที่ตนนับถือ

หลวงพ่อบัญญานันทะไม่เพียงแต่สอนเรื่องการประหยัดเท่านั้น แต่ท่านยังปรับ
ปรุงพิธีกรรมต่างๆ ให้ประหยัดด้วย แม้แต่พิธีแต่งงานที่เจ้าบ่าว เจ้าสาวจะต้องจ่ายเงิน
เลี้ยงดูแขกหรือที่ไปร่วมงานกันมาก บางรายมีลูกโตแล้วยังปลดหนี้ที่กู้มาแต่งงานไม่หมด
ท่านเลยประกาศให้ทราบว่าใครจะแต่งงานแบบประหยัดให้มาทำที่วัดท่านจะจัดให้ โดย
การทำพิธีง่ายๆ พระสงฆ์ให้พรและแสดงธรรมให้ฟัง หลวงพ่อก็จะสอนคู่บ่าวสาวแล้ว
ให้อัดเสียงคำสอนไว้ เมื่อเสร็จพิธีแล้วหลวงพ่อก็จะมอบเทปเสียงคำสอนนั้นให้คู่บ่าวสาว
พร้อมกับกล่าววามอบให้เธอทั้งสองไว้ฟังก่อนจะกั๊กกัน การเลี้ยงดูแขกที่มาร่วมงาน
แต่งงานก็เลี้ยงแบบเรียบง่าย ทานอาหาร ขนมและผลไม้ตามที่มีในแต่ละฤดูกาล ห้ามนำ
สุราหรือเครื่องคัมมีนเมามาเลี้ยงในวัดเป็นอันขาด เพราะท่านให้คิดว่าวันมงคลไม่ควรนำ
เครื่องคัมมีนที่เป็นอัปมงคลมาคัมมีนในงาน เพราะวันมงคลเป็นวันสุขสดชื่น ไม่ใช่วันกินแห่ง
ความมึนเมา แม้เมื่อก่อนสมัยท่านยังหนุ่มๆ มากท่านจะปฏิเสธการรดน้ำมนต์โดยเด็ดขาด
เพราะท่านถือว่าเป็นเรื่องของศาสนาพราหมณ์ การที่เกจิอาจารย์อาบน้ำมนต์หรือรดน้ำ
มนต์ให้แก่ผู้ที่ไปขอพรเป็นการกระทำที่ม่งาย รดไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นนอกจากได้หยดน้ำ
มาถูกเข็นๆ ตอนหลังก็เห็นว่าท่านรดน้ำมนต์ให้คู่บ่าวสาวหรือเวลาไปสวดมนต์ เรื่องนี้
ลูกศิษย์ชนิดแฟนพันธุ์แท้ได้เห็นแล้วไม่ค่อยสบายใจที่ท่านสอนว่าการรดน้ำมนต์เป็นการกระทำ
ทำที่ม่งาย แต่ท่านมารดเสียเองอย่างนี้ จากการที่เคยติดตามไปร่วมงานกับท่านจึงพบว่า

ท่านมิใช่รดน้ำมนต์เพื่อให้ขลังและศักดิ์สิทธิ์แต่ท่านรดน้ำมนต์เพื่อเป็นสื่อแห่งการสอน
 ธรรมะ ก่อนที่ท่านจะรดน้ำมนต์ท่านจะสอนก่อนว่า น้ำประกอบขึ้นมาจากไฮโดรเจนและ
 ออกซิเจน เมื่อธาตุทั้งสองมาทำปฏิกิริยากันกลายเป็นน้ำเหมือนคนสองคนมาร่วมกันจึง
 เป็นครอบครัว ถ้าต่างคนต่างอยู่จะไม่เป็นครอบครัว การแต่งงานคือการนำใจสองดวงมา
 ร่วมกันเป็นดวงเดียว ถูเงินสองถูมารวมเป็นถูเดียว น้ำมีคุณลักษณะอ่อนโยนแต่ทรง
 พลังฉันใดชีวิตการแต่งงานก็ต้องอ่อนโยนซึ่งกันและกันแต่สมควรสมานสามัคคีกลมเกลียว
 อย่างเหนียวแน่น เป็นอันว่าท่านสอนว่าน้ำมนต์ไม่ได้ศักดิ์สิทธิ์อะไรในตัวของมัน อาบ
 หรือรดแล้วก็เย็นไม่ต่างอะไรไปจากน้ำธรรมดา แต่ธรรมะที่ได้จากน้ำมนต์นำไปใช้แล้ว
 จะให้ผลกับการดำเนินชีวิตอย่างดี ทำให้ครอบครัวเข้มแข็ง การรดน้ำมนต์ของหลวง
 พ่อปัญญาันทะจึงเป็นการประยุกต์พิธีกรรมเข้ากับหลักธรรมอย่างเหมาะสม รดน้ำมนต์
 ทุกครั้งได้ฟังธรรมทุกครั้งจึงได้ปัญญาทุกครั้ง แต่ถ้ารดน้ำมนต์ทุกครั้งทั้งคนรดน้ำมนต์

และคนรับน้ำมนต์ต่างขอให้พลังน้ำมนต์จงบันดาลให้หมดโรค
 หมดภัย เสนียดจัญไรหายไปหมดไป นำโชค นำชัย ทำมาค้า
 ขึ้น หรือพระบางรูปเวลารดน้ำมนต์ไม่ต้องท่องคาถาอะไรมาก
 เพียงแต่พูดต่างๆ ว่า ขอให้รวยๆ ๓ ครั้ง ผู้รับน้ำมนต์ก็ชื่น
 ใจไปขอให้รdb่อยๆ หากวางใจไว้ไม่ถูกน้ำมนต์กลายเป็น

เครื่องมืออันดับต้นๆ ที่เกจิอาจารย์หรือผู้ที่เข้าใจว่าตนเองวิเศษนำมาใช้กล่อมใจให้คน
 หลับไหลลุ่มหลงแบบไม่ต้องลืมหาคหาเหตุผลแต่ประการใด

หลวงพ่อปัญญาันทะได้ปฏิรูปการทำงานศพให้มีสาระมากขึ้นลดรายจ่ายน้อยลง
 ท่านได้เริ่มสอนให้พุทธศาสนิกชนทำงานศพอย่างประหยัด ได้สาระ ประหยัดเงินและ

ประหยัดเวลา งานศพโดยทั่วไปเจ้าภาพมักจะเก็บไว้หลายๆ คิน บางแห่งที่มีนัการพนันชุกชุมก็มักจะเก็บศพไว้บังหน้าเพื่อเป็นข้ออ้างในการเล่นการพนัน แม้ว่าการเล่นการพนันไม่ว่าที่ไหนจะผิดกฎหมาย แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจเกรงใจไม่ค่อยจะกล้าจับกุมเพราะเจ้าภาพมักจะอ้างกับเจ้าหน้าที่ว่าพวกที่มาเล่นการพนันก็ญาติๆ กันทั้งนั้น มาเล่นการพนันเป็นเพื่อนศพ แต่แท้ที่จริงแล้วก็คือการเปิดบ่อนให้เล่นการพนัน มีการได้เสียเป็นเรือนหมื่นเรือนแสน แล้วเจ้าภาพก็เก็บค่าตั้งไป การเล่นการพนันในงานศพบางแห่งรุนแรงมากถึงขนาดเล่นบนศาลาวัดอย่างไม่ต้องมีความละอายของค้พระปฏิมา เจ้าอาวาสและพระสงฆ์ภายในวัดก็ไม่กล้าห้ามปรามกลัวว่าจะขัดใจชาวบ้านแล้วชาวบ้านจะโกรธเอาไม่สนับสนุนวัด แต่ถ้าปล่อยให้เล่น ชาวบ้านนัการพนันก็จะไม่โกรธ เจ้าภาพก็จะถวายเป็นค่าไฟแก่วัดด้วย

เมื่อหลวงพ่อบัณฑิตนันทะมาอยู่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ท่านประกาศชัดเจนว่าใครจะตั้งศพภายในวัดได้ไม่เกินสามคิน ไม่มีดนตรีปี่พาทย์มาบรรเลงกล่อมศพ ไม่อนุญาตให้จัดอาหารเลี้ยงไม่ว่าอาหารคาวหวานหรือประเภทใดๆ จะมีบ้างก็เพียงแค่น้ำดื่มรับแขกที่มาร่วมงานเท่านั้น เมื่อสวดศพเสร็จแล้วต้องฟังธรรมต่อไป การสวดก็ไม่ต้องสวดอภิธรรมสามจบดั่งที่สวดกันอยู่โดยทั่วไป สวดเพียงจบเดียวเหลือเวลาอีกสี่สิบห้านาทีก็แสดงธรรมต่อ รวมเวลาที่ใช้ในการบำเพ็ญกุศลศพไม่เกินหนึ่งชั่วโมง รวมเวลาเปิดศาลาศพและเวลาทำพิธีแล้วไม่เกินสองชั่วโมง ทำพิธีเสร็จก็ปิดศาลา เจ้าภาพไม่ต้องมาเสียเวลานอนเฝ้าศพ ไม่ต้องมีนัการพนันมาเล่นการพนันเป็นเพื่อนศพ เจ้าภาพกลับบ้านแล้วไปทำงานตามปกติได้ ตอนเย็นเสร็จงานแล้วก็มาทำพิธี

ตามปกติ ในงานศพไม่ต้องมีพวงหรีดมาเคารพศพแต่อย่างใด ดอกไม้ก็ไม่จำเป็นต้องจัดใหญ่โต จัดเพียงเล็กๆ น้อยก็พอ งานศพแบบประหยัดที่หลวงพ่อบัญญานันทะออกแบบนี้ นอกจากจะประหยัดไปในทุกทางแล้ว ยังเป็นเวทีสร้างพระนักเผยแผ่ธรรมะด้วย เพราะเปิดโอกาสให้พระภิกษุได้ฝึกแสดงธรรมจริงๆ โดยไม่ต้องฝึกแบบสมมติอย่างชมรมนักพูดทั้งหลาย แต่น่าเสียดายว่าระยะหลังเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการตามศาลาศพไม่เข้าใจเจตนารมณ์ดั้งเดิมของหลวงพ่อบัญญานันทะที่ต้องการสร้างพระนักเทศน์ เจ้าหน้าที่เหล่านี้ไม่อยากทำงานให้จบเร็วๆ จึงมักจะมาบอกพระภิกษุองค์เทศน์ก่อนจะขึ้นธรรมาสน์เสมอๆ ว่าอย่าเทศน์นานผู้ฟังเบื่อ แต่แท้ที่จริงแล้วเจ้าหน้าที่เองนั้นแหละเป็นฝ่ายเบื่อเพราะฟังทุกคืนพอเป็นพิธีไม่ได้ให้ความสนใจสารธรรมอย่างแท้จริง หากปัจจุบันนี้ท่านไปงานศพวัดชลประทานรังสฤษฎ์ได้พบว่ามีสิ่งแปลกปลอมเพิ่มเข้ามามากกว่าที่ได้กล่าวมานี้ก็โปรดทราบด้วยว่าเจ้าหน้าที่ที่จัดเรื่องงานศพคงเห็นแก่เงินค่าบริการมากกว่าอุดมการณ์ที่หลวงพ่อบัญญานันทะท่านได้ออกแบบเอาไว้จนเป็นที่นิยมและเป็นทางเลือกของคนที่ต้องการจัดงานศพแบบประหยัดและได้สาระจริงๆ

นอกจากนี้งานบวชนาคก็เป็นอีกงานหนึ่งที่จัดกันอย่างสิ้นเปลืองมาก บางทีพระที่บวชสึกแล้ว แต่งงานไปแล้ว มีลูกสาวลูกชายโตแล้ว แต่ยังปลอดหนี้ที่กู้ยืมมาตอนบวชพ่อยังไม่หมดเลย เพราะงานบวชจัดใหญ่โต มีดนตรีแตรวงและเลี้ยงดูปู่เสื่อแขกหรือหลายร้อยหลายพันคน หลวงพ่อบัญญานันทะเห็นว่างานบวชนาคที่ทำกันอยู่นั้นไร้สาระและสิ้นเปลือง จึงได้ออกแบบการบวชนาคแบบประหยัดขึ้นมาอีกรายการหนึ่งเพื่อจะได้ให้กุลบุตรหรือพ่อแม่ของกุลบุตรที่ต้องการบวชลูกชายจะได้บวชด้วยการจ่ายเงินเพื่อซื้ออัฐบริวารที่จำเป็นเท่านั้น คนที่จะไปบวชที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์จึงต้องเตรียมตัวเตรียม

ใจมากกว่าการเตรียมเงิน นั่นคือจะต้องท่องคำขานนาคให้ได้อย่างคล่องแคล่ว จากนั้นก็ท่องทำวัตรเช้าทำวัตรเย็นให้ได้ แล้วจึงเตรียมตัวบวช เพื่อให้ค่าใช้จ่ายประหยัดที่สุดใน

การซื้ออัฐบริขารทางวัดจึงให้เจ้าหน้าที่ไปซื้อเฉพาะส่วนที่จำเป็นแล้วตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออกไป จึงสามารถซื้อผ้าไตรและอัฐบริขารได้ในราคาถูก เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้วก็บวชได้เลย ไม่ต้องดูแลผู้บวช แม้แต่การแห่ นาคเวียนพระอุโบสถสามารถบวชท่านบอกว่าไม่ต้องให้ทำโดยท่านอธิบายว่าจะเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทั้งที่ทำความเหน็ดเหนื่อยอยู่ ทำไมไม่เดินตรงเข้าไปกราบเลย พิธีการต่างๆ ตามความเชื่อที่ทำกันมาเช่นการแห่ นาคเวียนโบสถ์ โยนเงินกำพฤษ์ให้คนที่ไปร่วมชิงกันหรือก่อนจะเข้าโบสถ์ให้คนแบกเจ้านาคแขยงเท้าให้สูงเพื่อให้เจ้านาคเอามือแตะประตูโบสถ์ให้ได้ ท่านก็บอกว่าไม่ต้องทำ หรือการยิงปืนหรือจุดปะทัดก่อนเข้าโบสถ์ก็ไม่ต้องทำ เจ้านาคเดินตรงเข้าประตูโบสถ์แล้วกราบพระปฏิมา นั่งรอความพร้อม เมื่อถึงเวลาที่หันมากราบพ่อแม่รับผ้าไตร เข้าหาพระอุปัชฌาย์แล้วก็บวชเลย

เมื่อบวชแล้วสมัยที่หลวงพ่อยังมีกำลังดีจะอบรมพระบวชใหม่ด้วยตัวของท่านเอง ตั้งแต่ นำทำวัตรเช้าเย็น อบรมทั้งเช้าทั้งเย็น ฉันทอาหารเช้า เพลพร้อมกันอย่างอบอุ่นและใกล้ชิด ระยะเวลาที่ท่านชราภาพลงและมีอาพาธเบียดเบียนบ้างก็จัดให้พระภิกษุสามเณรช่วยกันให้การอบรมพระที่บวชใหม่อย่างเต็มที่ โดยไม่ปล่อยให้บวชเล่นๆ โดยไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนอะไร ท่านกล่าวว่าถ้าบวชแล้วไม่ได้ศึกษาและปฏิบัติพระธรรมวินัยอย่างจริงจังแทนที่จะได้บุญก็กลับได้บาป ทำลายศาสนาและทำลายศรัทธาในศาสนาของคนที่มาบวชด้วย เมื่อลาสิกขาไปแล้วจะไปคุยโอ้อวดบวชสบายจริงๆ ไม่ต้องทำอะไรกินแล้วนอน อย่างนี้เท่ากับว่าออกไปประนามศาสนาให้ดูเลวร้ายยิ่งขึ้น แต่ถ้าได้บวชจริง เรียนจริง ปฏิบัติจริงๆ ก็จะได้รับประโยชน์จริงๆ เป็นการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวต่อไปเท่ากับเวลาที่

บวชนั้น เมื่อลาสิกขาไปแล้วนำธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข เมื่อมีใครถามว่าทำไมชีวิตมีความสุขจริง ก็ตอบว่าเพราะไปบวชมาแล้ว ก็จะทำให้เป็นการประกาศความดีของพระศาสนาไปด้วย

สำหรับพระสงฆ์ที่จะบวชอยู่ในพระพุทธศาสนาอย่างยาวนาน หลวงพ่อปัญญาันทะจะส่งเสริมให้มีการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมให้สูงที่สุดเท่าที่จะสูงได้ ท่านอธิบายว่าพระภิกษุจะต้องมีความรู้สอนคนได้ แนะนำคนได้ทุกสาขาอาชีพ เพราะคนในทุกสาขาอาชีพล้วนมีความทุกข์ หากมีการศึกษาดี รู้วิธีการถ่ายทอดธรรมะดี ก็จะได้ช่วยคนให้เข้าใจวิธีการแก้ปัญหาให้ตนเองได้มาก เวลาท่านได้มีโอกาสพูดธรรมะในวาระสำคัญๆ ท่ามกลางพระภิกษุสามเณรจำนวนมาก ท่านจะปลุกเร้าให้พระภิกษุสามเณรรักพระพุทธศาสนา บวชอุทิศชีวิตเพื่อพระพุทธศาสนา เพราะการช่วยเหลือสังคมทางโลกมีคนช่วยมากแล้ว ควรจะไปด้วยเพื่อทำงานให้พระพุทธศาสนากันบ้าง หลวงพ่อเองได้ประกาศชัดถ้อยชัดคำในที่ทุกแห่งหนว่าท่านจะมอบกายถวายชีวิตแก่พระพุทธศาสนา มอบชีวิตให้พระรัตนตรัยเสียชาติหนึ่ง ช่วงหลังๆ เมื่อท่านเห็นว่าพระสงฆ์ที่มีความรู้สูงในทางพระพุทธศาสนาได้ลาสิกขากันออกไปมาก ท่านมักจะปรารภว่าพระสงฆ์พอมีความรู้สึกก็สึกไปเป็นลูกเขยโยมกันหมด ท่านเพียงปรารภให้ฟังกันเท่านั้น แต่ท่านก็ยังมีเมตตาให้พระภิกษุสามเณรเรียนมหาวิทยาลัยสงฆ์และมีปริญญาสูงๆ กันต่อไป เพราะท่านบอกว่าคนมีความรู้ คนดี จะทำให้ประเทศชาติดีและมีความก้าวหน้า

ท่านได้เปิดโครงการสร้างพระภิกษุสามเณรใจสิงห์และโครงการธรรมทายาทเพื่อสร้างพระภิกษุสามเณรที่มีใจรักพระพุทธศาสนาให้มีความพร้อมที่จะเป็นนักเผยแผ่พระ

พุทธศาสนา การทำงานของท่านไม่ต้องอาศัยงบประมาณจากทางราชการแต่ประการใด แต่อาศัยศรัทธาจากประชาชนที่มีศรัทธาบริจาคทรัพย์มาในพระพุทธศาสนาและท่านก็นำไปพัฒนาพระภิกษุสามเณรอีกต่อหนึ่งให้ได้บุญกุศลมากๆ ยิ่งขึ้น

ขึ้นชื่อว่าการวางรากฐานในทางพระพุทธศาสนาแล้วหลวงพ่อบุญญานันทะไม่ได้

มองข้าม แม้แต่เยาวชนตัวน้อยๆ ก็ต้องได้รับการศึกษา และใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา ทุกวันอาทิตย์เมื่อ พุทธศาสนิกชนหลังไหลมาฟังธรรมะของท่าน มักจะมี ลูกหลานตัวเล็กๆ มาด้วยเสมอ ท่านจึงมอบหน้าที่ให้

พระภิกษุหนุ่มๆ ภายในวัดที่กำลังฝึกหัดสอนได้ช่วยกันสอนเด็กๆ เหล่านี้ จนกระทั่งเมื่อ จำนวนเด็กเพิ่มมากขึ้นท่านจึงได้ชักชวนพุทธศาสนิกชนสร้างโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ราคาถึงสิบสี่ล้าน มีอาคารสถานที่เครื่องใช้ไม้สอยครบครันเพื่อให้พระภิกษุที่รักการสอน และพุทธศาสนิกชนคนหนุ่มสาวได้มาช่วยกันอบรมเด็กๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจใน พระพุทธศาสนาและสร้างชุมชนที่เข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องไปตั้งแต่ยังเป็นเยาวชน

ท่านได้ให้ข้อคิดแก่พระหนุ่มที่เพิ่งเริ่มทำงานสอนว่าอย่ารำคาญความซุกซนของ เด็กๆ เป็นธรรมดาของเด็กๆ ที่จะต้องซุกซน จงตั้งใจสอนเรื่อยไปเหมือนการเพาะเมล็ด พืชลงไปในดิน อาจจะไม่งอกงามในวันนี้แต่วันหนึ่งในวันข้างหน้าจะต้องงอกงามแน่ๆ

ระยะหลังมีคนศรัทธาหลวงพ่อบุญญานันทะมากหลังไหลกันมาบริจาคทรัพย์ถวายท่าน แต่ ท่านไม่ได้เก็บทรัพย์ไว้แต่เพียงผู้เดียว ได้ทำโครงการต่างๆ เพื่อประโยชน์ของมหาชนอย่าง มากมาย เช่น นำเงินเหล่านี้ไปสร้างโรงพยาบาลและก่อนท่านจะมรณภาพได้จัดโครงการ สร้างมหาวิทยาลัยสงฆ์ขึ้นที่วังน้อย ท่านได้ชักชวนญาติโยมที่มีศรัทธาในตัวท่านให้สร้าง

ตึกที่พักสงฆ์จำนวนหกสิบห้องและซื้อที่ดินสร้างอุโบสถกลางน้ำ
รวมเงินแล้วหลายร้อยล้านบาท โครงการที่มหาวิทยาลัยสงฆ์ยัง
ไม่แล้วเสร็จทั้งหมดท่านมรณภาพเสียก่อน แต่เงินที่ประชาชน
บริจาคมากพอที่จะสร้างให้เสร็จสิ้นไป กล่าวได้ว่าหลวงพ่อ

ปัญญานันทะเป็นผู้ให้จนวันตาย หรือหากจะทบทวนคำสอนของท่านที่ชอบพูดว่า **งานคือ
ชีวิต ชีวิตคืองาน บันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน** ท่านก็ทำงานจนวัน
ตายอย่างไม่ได้มีเวลาเกษียณพักผ่อน

หลวงพ่อปัญญานันทะมุ่งหน้าสร้างปัญญาให้แก่พุทธศาสนิกชนไม่ว่าจะเป็นเยาวชน
หรือคนรุ่นไหน ท่านจะเน้นด้านปัญญาเป็นหลัก หากใครชวนท่านไปสร้างโรงเรียนหรือ
สร้างโรงพยาบาลไม่เคยผิดหวัง แต่หากชวนท่านสร้างพระใหญ่ เจดีย์ใหญ่ นอกจากไม่
สำเร็จแล้วท่านจะต้องสอนให้ด้วยการสร้างพระสร้างเจดีย์ก็มีประโยชน์อยู่แต่ไม่มาก
สร้างแล้วก็เป็นที่กราบไหว้บูชาอยู่กับที่ แต่ถ้าสร้างคนให้มีความรู้มีความสามารถดี
ประพลิตินดีจะมีประโยชน์ต่อประเทศชาติและพระศาสนามากมาย การที่วัดต่างๆ ชวน
กันสร้างพระพุทธรูปใหญ่ๆน้อย วางไว้ทั่วไปหมด ไม่ได้มีจุดประสงค์อันใดในทางเผย
แผ่ธรรมะมากไปกว่าการสร้างพระมาขายเพื่อหาเงินเท่านั้น วัดวาอารามควรจะได้รับเงินจาก
ญาติโยมที่ได้มาด้วยความเฉลียวฉลาด ไม่ใช่เป่ามนต์ให้ญาติโยมหลับตาแล้วฉกเงินจากความ
หลับใหลลุ่มหลงนั้น

ในวงการผู้สนใจศึกษาพระพุทธศาสนาจึงทราบกันเป็นอย่างดีว่า เอกลักษณะของ
หลวงพ่อปัญญานันทะนอกจากจะแสดงธรรมเพื่อนำไปใช้ชีวิตได้ง่ายๆ แล้ว ยังอุทิศเวลา

ส่วนมากในการอธิบายให้พุทธศาสนิกชนได้ทราบว่าอะไรคือแก่นของพระพุทธศาสนา อะไรคือหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่แท้ อะไรคือหลักคำสอนเนื่องอกในพระพุทธศาสนา กิจกรรมหลายๆ อย่างที่พระภิกษุทำไปเพื่อให้ประชาชนลุ่มหลงมกมายและไร้สาระเพื่อหาเงินเข้าวัดหรือหาเงินเข้ายามตนเอง ล้วนเป็นการทำลายศาสนาที่ตัวคำสอนของพระพุทธเจ้าให้ผิดเพี้ยนไปทั้งนั้น ขณะที่ประชาชนผู้เข้าไปบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากพระสงฆ์ แม้ยากจนขาดแคลนก็ต้องเจียดเงินออกทำบุญหวังได้สิ่งศักดิ์สิทธิ์มาทำให้ตนร่ำรวยได้ทันตาเห็นอย่างที่พระโฆษณาไว้ แต่สุดท้ายทำกันจนหมดเนื้อหมดตัวก็ไม่มีอะไรดีขึ้น หลายคนเชื่อฟังคำโฆษณาของพระนักรีดไถ จ่ายเงินทำบุญจนต้องขายบ้าน ไม่มีที่ที่จะอยู่ ไปขออาศัยวัดที่ตนทำบุญไปมากก็ไม่รับให้อยู่ เพราะบอกว่า ได้ทำบุญไปแล้วจะมาเรียกคืนไม่ได้ ผลบุญก็จะเกิดขึ้นแน่ในชาติหน้า ชาตินี้ให้ทนทุกข์ทรมานไปก่อน ชาตินี้ขอให้พระสบาย ชาติหน้าผลจะได้เป็นของญาติโยม เอ้า พวกมันเข้าไป พวกให้สุดฤทธิ์สุดเดช ช่างเป็นการสอนและการชักจูงให้ญาติโยมลุ่มหลงมกมายแล้วล้วงทรัพย์จากกระเป๋าญาติโยมอย่างเลือดเย็นอำมหิตที่สุด เดียวนี้ยังมีกระบวนเชือดที่เลือดเย็นกว่าก่อนเมื่อทายก ทายิกาเชื่อคำโฆษณาแล้ว ไม่มีเงินสดหรือทรัพย์สินที่จะทำบุญเดี๋ยวนั้น ก็ใช้วิธีผ่อนส่ง ญาติโยมบางคนทำงานมาทั้งชีวิตมีเงินก้อนหนึ่งพอเข้าสู่วัยชราคิดว่าจะได้ใช้จ่ายไปจนกว่าจะตายได้อย่างสบายๆ แต่เจอमारศาสนาปากหวาน ใจทรามไปชักจูงล่อลวงให้ซื้อสวรรค์ชั้นต่างๆ ไม่นาน ไปหลงเชื่อการมถุกต้มไปจนหมดเนื้อหมดตัว แทนที่จะได้พักผ่อนยามชราก็ต้องกลับไปหาเงินงกๆ เงินๆ เพื่อผ่อนส่งบุญกันอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ทุกครั้งที่มีการเล่าเรื่องของผู้วิเศษมาอวดคุณวิเศษของตนเองเพื่อแลกกับเงินจากคนที่หลงงมงาย หลายคนก็คิดถึงหลวงพ่อบุญญานันท์ที่กันอยู่เสมอว่า ตั้งแต่ท่านจากพวกเราไปแล้วพระพุทธศาสนาประเภทเนืองอกเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว คำสอนที่ผิดเพี้ยนจากพระพุทธศาสนาแบบสามร้อยหกสิบองศา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องตัดกรรม เรื่องสะแกนกรรม และการทำของขลังแบบต่างๆ ออกมามากมาย แม้กระทั่งชุกที่กลับมาเกิดเป็นพระเทวทัตก็ยิ่งอุตสาห์ไปทำมาเป็นของขลัง แลยังมีคนซื้อกันมากมาย เมื่อพุทธศาสนิกชนยังพอระลึกถึงหลวงพ่อบุญญานันท์ได้อยู่บ้าง ก็ขอให้ตั้งสติให้ดี หวนย้อนกลับมายึดถือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันประเสริฐและปลอดภัยดีกว่า การเอาใจไปฝากไว้กับเรื่องราวต่างๆ ที่เสกสรรค์ปั้นแต่งขึ้นจากนักฉวยโอกาสยามประชาชนโหยหาที่พึ่ง การพึ่งพระรัตนตรัยคือการน้อมนำเอาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณและพระสังฆคุณมาสู่กาย วาจาและใจ เพราะหลักคำสอนตามพระรัตนตรัยนั้นไม่มีคำสอนใดที่สอนให้คนลุ่มหลง มัวเมาแต่ล้วนสอนให้ทำจิตเป็นอิสระจากการผูกพันของกิเลสมี โลก โภคะและหลง ทำไมคนถึงต้องเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่าจะต้องช่วยให้รวย ให้มีตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น ก็เพราะยึดมั่นในความโลภนั่นเอง แต่ถ้ายึดมั่นในหลักกรรมที่ถูกต้อง ทำอย่างไรได้อย่างนั้น ผลของกรรมไม่มีผิดเพี้ยน ไม่จำเป็นต้องอ้อนวอนบวงสรวงสิ่งใดให้ช่วย ทำดีก็ดีในตัวอยู่แล้ว ทำชั่วก็ชั่วในตัวอยู่แล้ว สิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายนอกต่างๆ ล้วนช่วยอะไรไม่ได้เลย ต้องสร้างความมั่นใจช่วยตัวเองเท่านั้น ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะปรินิพพานพระองค์สอนว่า **จงมีตนเองเป็นที่พึ่ง** นั่นก็หมายความว่า เมื่อพึ่งพระรัตนตรัยอย่างถูกต้อง นำเอาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณมาวางไว้ที่กาย วาจาและใจอย่างถูกต้องแล้ว สุดท้ายจะต้องพึ่งตนเองได้

การที่หลวงปู่ปัญญาันทะแสดงธรรมโดยมุ่งประกาศแก่นธรรมแก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายอย่างตรงไปตรงมา ย่อมไปกระทบผลประโยชน์ของธุรกิจเครื่องราง ของขลัง และธุรกิจที่ต้องอาศัยความมั่งงายมากมาย เมื่อเป็นเช่นนี้เจ้าของธุรกิจเหล่านี้จึงเป็นศัตรูกับท่าน โดยปริยาย คนจำนวนหนึ่งไม่น้อยทีเดียวต้องไม่พอใจในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแท้ๆ และชำแหละเนื้อออกออกมา คราวหนึ่งท่านเขียนบันทึกปลุกใจตัวท่านเองให้มั่นคงไม่หวั่นไหวว่า งานที่เธอทำเพื่อศาสนานั้น เป็นงานหนักและใหญ่โต การทำงานของเธอกระทบคนโน้นบ้าง คนนี้บ้าง เธอมีทั้งคนชอบและคนไม่ชอบ เธอไม่ต้องหวั่นไหว จงทำงานไปตามหน้าที่ ถือธรรมเป็นแนวทางไว้เถิด ธรรมะย่อมคุ้มครองเธอเสมอ เมืองไทยยังต้องการพระที่แท้จริง พระใจเด็ด เสียสละ ไม่เห็นแก่ลาภสักการะและบูชาพระธรรมอยู่อีกมาก พระพุทธศาสนาในเมืองไทยยังไม่เจริญ คนไทยเป็นชาวพุทธกันเพียงแต่ชื่อ หาได้ดำเนินชีวิตตามพุทธที่แท้ไม่ เพราะเขาขาดการศึกษาอบรมในทางที่ถูกต้อง เธอจงช่วยให้เขาพบแสงสว่างบ้างเถิด แต่ถ้าหากเขาจะเป็นตัวหนอนในส้วมก็ไม่เป็นไร เธอจงตั้งใจทำปฏิญาณกับตัวเธอเองว่า จะทำอะไรก็จงทำเสียแต่เดี๋ยวนี้

เพื่อให้การทำงานของท่านแน่วแน่ จึงได้ปฏิญาณกับตัวท่านเองว่า

1. ร่างกายชีวิตเป็นของพระรัตนตรัย ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระรัตนตรัยโดยสมบูรณ์
2. ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าอยู่ที่การประกาศหลักคำสอนที่แท้ของพระพุทธเจ้า
3. ข้าพเจ้าต้องเป็นคนกล้าพูดจริงทุกกาลเทศะ
4. ข้าพเจ้าต้องรู้ทุกวิถีทาง เพื่อทำลายสิ่งเหลวไหลในพระพุทธศาสนา นำความเข้าใจ ถูกมาให้แก่ชาวพุทธ

5. ข้าพเจ้าไม่ต้องการอะไรเป็นการส่วนตัว นอกจากปัจจัยสี่พอเลี้ยงอัตภาพเท่านั้น
ผลประโยชน์อันใดที่เกิดจากงานของข้าพเจ้า สิ่งนั้นเป็นงานที่เป็นส่วนรวมต่อไป
6. ข้าพเจ้าถือว่า คนประพฤติชอบตามหลักธรรมเป็นผู้ร่วมงานของข้าพเจ้า นอกนั้น
ไม่ใช่

นี่คือ ความตั้งใจและแผนงานของข้าพเจ้า

หลวงพ่อบัญญานันทะได้ใช้ชีวิตของท่านในสมณเพศเพื่อประโยชน์เพื่อความ
ของมหาชนอย่างแท้จริง ท่านได้ใช้ความพยายามของท่านที่จะขจัดความมมงายไร้สาระ
ให้หมดไปจากจิตใจของพุทธศาสนิกชน ต้องการนำพุทธศาสนิกชนเข้าสู่หลักธรรม
แท้ๆ ที่ไม่มีสิ่งใดปนเปื้อน ทั้งๆ ที่ท่านรู้ว่างานดังกล่าวจะหนักหนาสาหัสสักแค่ไหน
แต่ท่านเดินไปข้างหน้าอย่างมุ่งมั่น มีทั้งผู้ยอมรับเดินตามและปฏิเสธหันหลังให้ แต่
สิ่งเหล่านั้นไม่ได้ทำให้ท่านหวั่นไหว กลับเป็นพลังให้ท่านต้องทำงานอย่างหนักจนไม่มี
เวลาได้พักเลย ระยะเวลาแม้ต้องไปไหนมาไหนด้วยรถเข็น ท่านก็ยังรับกิจนิมนต์ไม่
เคยปฏิเสธใคร ไม่ว่าสถานที่นั้นจะไกลหรือไกล เมื่อรับนิมนต์แล้วต้องไป จุดประสงค์
ของการไปเพื่อจะได้ทำให้บุคคลเหล่านั้นได้รับแสงสว่างไสวทางปัญญา

หากจะประมวลงานที่ท่านได้ทำไว้อย่างมากมายตั้งแต่นจนตลอดชีวิตเป็นงานเพื่อส่งเสริม
เสริมปัญญาทั้งสิ้น เป็นการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับสมณนามของท่านที่ว่า
ปัญญานันทะ คือ ผู้พอใจในปัญญา เป็นผู้ใช้ชีวิตทั้งชีวิตเพื่อแสวงหาปัญญาจนมีปัญญา
แบ่งปันปัญญาแก่มหาชนและเป็นผู้สร้างพลังแห่งปัญญาให้แก่พระพุทธศาสนาและแผ่นดิน

คืนจนวันสุดท้ายของชีวิต หลวงพ่อจากไปในวัยเก้าสิบหกไปด้วยความสมหวังที่ตั้งไว้ว่า ชาตินี้จะบวชไม่สึกสักชาติหนึ่ง หลวงพ่อทำได้จริงๆ

หลวงพ่อบัญญานันทะจากไปแล้ว แต่อุดมการณ์เพื่อการเข้าถึงพระรัตนตรัยอย่างถูกต้องและการนำเอาพระพุทธศาสนาที่แท้มาใช้ในชีวิตประจำวันให้บังเกิดผล ที่หลวงพ่อบุ๊ได้ปลูกฝังไว้ยังคงฝังแน่นในใจของผู้ใฝ่หาพระพุทธศาสนาแท้ๆ อยู่เสมอ กำลังเติบโตผลิดอกออกผลเพื่อส่งผ่านอุดมการณ์นี้ต่อไปยังชนรุ่นหลังได้เข้าใจ ได้เข้าถึงและพึ่งพระรัตนตรัยอย่างถูกต้องต่อไป

8 พฤษภาคม 2554

วัดพุทธธรรม เมืองวิลโลบรูค มลรัฐอิลลินอยส์

เวลา 7.15 นาที

ดร.พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ

เจ้าอาวาสวัดลอยฟ้า (Sky temple no boundary)

www.skytemple.org